

KLIENTI KORRALDUSTE PARIMA TÄITMISE KORD

Kehtiv alates 20.12.2016

1. SISSEJUHATUS

Käesolev dokument „Kliendi korralduse parima täitmise kord“ (edaspidi kord) sätestab reeglid, mida AS SEB Pank (edaspidi SEB) on kohustatud järgima oma tava- ja asjatundlike klientide nimel või arvel täidetavate või edastatavate finantsinstrumente puudutavate tehingukorralduste (edaspidi korraldus) puhul. SEB teeb vastavalt korrale kõik mõistlikult võimaliku, et täita kliendi korraldus parimal võimalikul viisil. SEB palub tähele panna, et kuigi korras sätestatud reeglid peaksid üldjuhul SEB klientidele andma parima võimaliku tulemuse, ei ole siiski mingit garantiid, et konkreetse tehingu asjaolud võimaldavad selle saavutamist iga üksiku tehingu puhul.

SEB-le korraldust andes nõustub klient tehingu täitmisega käesolevas korras sätestatud protseduuride kohaselt.

Kui klient küsib SEB-lt hinnapakumist (*requests for quote - RFQ*) ja nõustub talle SEB poolt esitatud hinnapakumisega, või kui tehingu tingimused (sh hind) lepatakse konkreetsetl SEB ja kliendi vahel kokku enne tehingu täitmist, loetakse selle tulemusena tehtud tehingut tavakliendi jaoks korralduse parimaks täitmiseks ja asjatundliku kliendi puhul kliendi initsiatiivil tehtavale RFQ tehingule käesolev kord ei kohaldu.

Üksikut kliendi korraldust võib täita osadena vastavalt korras sätestatud reeglitele.

SEB võib piirata kauplemist konkreetsete väärtpaberite või teatud liiki väärtpaberitega või piirata vastuvõetavate korralduste liike.

SEB ei ole kohustatud teistele turuosalistele viivitamata avalikustama kliendi määratud hinnaga korraldust seoses reguleeritud turule kauplemiseks võetud aktsiaga, mida valitsevatel turutingimustel kohe ei täideta.

2. KLIENDI KONKREETSED JUHISED

Kui klient annab SEB-le konkreetse juhise, kuidas tema korraldust või osa sellest tuleks täita, täidab SEB korralduse vastavalt kliendi juhisele. SEB soovib kliendile rõhutada, et kliendi poolt SEB-le konkreetse juhise andmine võib takistada SEB-l võtta kasutusele meetmeid ja järgida reegleid, mille SEB on korras korralduste täitmisel parima võimaliku tulemuse saavutamiseks välja töötanud ja rakendanud.

3. TÄITMISE ERINEVATE TEGURITE SUHTELINE TÄHTSUS

SEB arvestab kliendi korralduse täitmisel või edastamisel järgmisi asjaolusid:

- hinda, millega tõenäoliselt saab korraldust täita, ja täitmisega kaasnevaid kulusid;
- nii täitmise kui ka arveldamise kiirust ja tõenäosust;
- korralduse suurust ja olemust ning selle mõju turule;
- kõiki muid asjaolusid, mis SEB hinnangul on kliendi parimates huvides ja asjakohased korralduse täitmiseks.

Korralduse täitmisel kaalub SEB ka selliseid tegureid nagu kliendi liigitus ning klienti ja tema korraldust iseloomustavad andmed; finantsinstrumentide omadused, mille suhtes korraldus esitati; neid täitmiskohti, kuhu korralduse võib suunata, iseloomustavad andmed; ning valitsevad turutingimused.

Eritingimuste puudumisel on SEB eesmärgiks teostada tehing parima võimaliku tulemusega kliendi poolt tasumisele või saamisele kuuluva kogu rahasumma suhtes hõlmates finantsinstrumendi hinda ja täitmisega seotud kulusid (sealhulgas täitmiskoha teenustasusid, arveldustasusid ja muid korralduse

täitmisega seotud tasusid). Teatud juhtudel, näiteks suuremahulise korralduse täitmisel, võivad täitmise kiirus ja tõenäosus olla olulisemad faktorid kui tehingu kogumaksumus.

4. REGULAARSELT KAUBELDAVATE FINANTSINSTRUMENTIDE KORRALDUSTE TÄITMINE VÄLISTES TÄITMISKOHTADES

Seda korra osa kohaldatakse tehingutele piisavalt likviidsete finantsinstrumentidega, millega kaubeldakse reguleeritud turul (näiteks börsil), mitmepoolses kauplemissüsteemis (näiteks First North) või mõnes muus täitmiskohas (näiteks kliendi korralduste süsteemne täitja, likviidsuse pakkuja või SEB ise). Sellised finantsinstrumendid on muu hulgas:

- aktsiad;
- võlakirjad ja muud intressi tootvaid või diskonteeritud võlakohustused, s.h. indeksiga seotud võlakirjad;
- tuletisväärtpaberid või -lepingud;
- kaetud aktsiate ostutähed (*covered warrants*), börsil kaubeldavad fondiosakud (ETF-id) ning börsil kaubeldavad sertifikaadid (ETC-d) ning
- muud välises täitmiskohas kaubeldavad finantsinstrumendid.

SEB täidab eelpoolnimetatud finantsinstrumente puudutavaid kliendi korraldusi järgmiselt:

- Korraldus suunatakse täitmiseks tavaliselt täitmiskohta, mis SEB arvates annab kliendile parima kombineeritud tulemuse arvestades 3. punktis kirjeldatud tegureid.
- Kui korraldus on nii suur, et selle täitmisel tuleb olla ettevaatlik vähendamaks korralduse ebasoodsat mõju turule, täidab SEB korralduse turul sellisel ajal ja selliste eraldi osadena, nagu tema põhjendatud hinnangu kohaselt on vajalik, et saada oma kliendi jaoks parim võimalik üldtulemus kujuneda võivas olukorras.
- Kui asjaolud seda võimaldavad ja eeldusel, et SEB arvates ei mõju see kliendile kahjulikult, võib SEB otsustada täita korralduse või osa sellest enda või otse mõne teise osapoole või mõne teise SEB kliendi korralduse vastu. SEB teeb seda vaid juhul, kui tehingu teostamise ajal tundub tõenäoline, et tulemus on kliendile vähemalt sama hea kui reguleeritud turul täitmise korral.
- Kui SEB arvates võiks see olla kliendi huvides suurema kui standardse turu mahuga tehingu puhul, võib SEB pakkuda kliendile kogu kliendi tehingu täitmist oma arvel sellise hinnaga, mis võib olla küll ebasoodsam kui turul antud väärtpaberi väikeste koguste suhtes hetkel valitsev hind, ei ole aga tõenäoliselt halvem kui turul valitsev avalik hind antud korraldusega samaväärse tehingu osas. Sellise tehinguga seotud tingimused lepatakse kliendiga kokku enne korralduse täitmist.
- Kui klient küsib SEB-lt hinnapakumist tehingule, mille vastaspooleks on SEB, teeb SEB kõik tagamaks, et tema poolt pakutud hind oleks õiglane igas olukorras.

5. REGULAARSELT MITTEKAUBELDAVATE FINANTSINSTRUMENTIDE KORRALDUSTE TÄITMINE VÄLISTES TÄITMISKOHTADES

Seda korra osa kohaldatakse tehingutele nende finantsinstrumentidega, mis ei ole piisavalt likviidsed ning millega ei kaubelda regulaarselt reguleeritud turul või muus kauplemissüsteemis. Nende hulka kuuluvad standardsed, kuid börsil mittekaubeldavad finantsinstrumendid, aga ka finantsinstrumendid, mis on loodud kas SEB või muu vahendaja poolt ühest või mitmest koostisosast (millest mõni võib olla noteeritud või kaubeldav iseseisvalt) näiteks selleks, et saada konkreetset juhul nõutavate riskiomadustega finantsinstrument. Sellised finantsinstrumendid on muu hulgas:

- võlakirjad ja teised intressi tootvad või diskonteeritud võlakohustused;
- börsivälised tuletisväärtpaberid ja – lepingud (OTC derivatiivid);
- finantsinstrumendid, mille tulu on seotud konkreetse indeksi või hinna tootluse alusega.
- finantsinstrumendid, mille aluseks on või mis sisaldavad kursside- või hinnavahe lepinguid;
- aktsiad, mida ei ole võetud kauplemisele reguleeritud turul, mitmepoolses kauplemissüsteemis või muus kauplemissüsteemis;

- fondiosakud (mitte ETF-id) ning
- muud reguleeritud turul, mitmepoolses kauplemissüsteemis või muudes täitmiskohtades regulaarselt mittekaubeldavad finantsinstrumendid.

SEB täidab sellise finantsinstrumendiga seotud kliendi korralduse järgmisel viisil:

- SEB võib täita korralduse oma arvel mõistliku hinnaga. Hinnakujunduses arvestatakse SEB-le kättesaadavat valitsevat turuhinda või finantsinstrumendi struktuuris sisalduva alusvara, indeksi või kursi taset või teisi olulisi turutegureid või -sündmusi. Lisaks arvestatakse hinna kujundamisel kulusid ning riske, mis kaasnevad kõnealuse finantsinstrumendi arvutusmudeliga. Need on kulud, mis on seotud kliendi korralduse täitmisega SEB oma arvel, vastaspoole krediidirisk, operatsioonirisk või riskipositsioon, mis on võetud instrumendi loomise ja selle klientidele kättesaadavaks tegemisega ning SEB mõistlikku kasumit nende faktorite valguses. Regulaarselt mittekaubeldavate instrumentide korralduste täitmisel lähtub SEB põhimõttest, et kui klient küsib SEB-lt hinnapakkumist ja nõustub talle SEB poolt esitatud hinnapakkumisega, või kui tehingu tingimused lepitakse konkreetselt SEB ja kliendi vahel kokku, loetakse selle tulemusena tehtud tehingut kliendi jaoks korralduse parimaks täitmiseks.
- Võimaldamaks korralduse täitmist finantsinstrumentidega, millel ei ole hõlpsalt kättesaadavat hinnanoteeringut, võib SEB täita korralduse teise turuvälise turuosalise vahendite või mõne teise oma kliendi korralduse vastu.
- Fondiosakute puhul teostab SEB oma kliendi korralduse edastades selle otse või vahendaja kaudu fondivalitsejale (või muule sarnasele isikule), kes vastutab vastava fondi haldamise eest.

6. VÄÄRTPABERITE LAENAMINE JA ESMATURU TEHINGUD

SEB täidab väärtpaberite laenamistehingud SEB oma arvel õiglase hinnaga ja vastavalt kliendiga konkreetselt kokkulepitud tingimustele. Esindajakontol või muul klientide väärtpaberite ühiseks hoidmiseks mõeldud kontol kliendi jaoks hoitavaid väärtpabereid võib SEB eelkõige arvelduste kohase teostamise eesmärgil laenata tasuta.

SEB täidab finantsinstrumentide esmaturu tehingud kas edastades kliendi korralduse vastavalt kliendi juhistelem emitendile või emitendi esindajale või märkides kõnealuse finantsinstrumendi oma arvel tuginedes kliendi poolt SEB-le antud korraldusele. Mõlemal juhul tuleb käituda vastavalt konkreetse emissiooni tingimustele.

7. PANGA OMA ARVEL TEHINGUTE TEGEMINE

SEB ei tee oma arvel tehinguid hinnaga, mis on võrdne või parem, kui klientidelt saadud korralduste hind samale väärtpaberile enne, kui SEB on täitnud kõik sellised klientide korraldused tehingute tegemiseks sama väärtpaberiga (välja arvatud tavapärase turutegemise, stabiliseerimis- ja tagasiostuprogrammi raames tehtud tehingud). Samuti on tehingute tegemine oma arvel keelatud, kui SEB on teadlik sellest, et tema klient soovib esitada korralduse sama iseloomuga tehingu tegemiseks või kui see võib muul viisil kliendile kahju põhjustada.

SEB võib erinevate klientide korraldused täita SEB oma arvel ainult siis, kui selline korralduste täitmine vastab iga kliendi parimatele huvidele ning tagab tema poolt esitatud korralduse täitmise parima täitmise reeglite kohaselt.

Kui otsustatakse võtta positsioon SEB oma arvel (välja arvatud juhul, kui seda tehakse kliendi korralduse täitmise hõlbustamiseks), siis tuleb registreerida vastava otsuse tegemise aeg, ning positsiooni SEB oma arvel võib võtta alles siis, kui kõik kuni SEB oma arvel tehingu teostamise otsuse tegemise hetkeni laekunud klientide korraldused on täidetud.

8. SEB POOLT KASUTATAVAD TÄITMISKOHAD

SEB on mitme erineva reguleeritud turu ja mitmepoolse kauplemissüsteemi liige ning võib esitada korraldusi ja sooritada tehinguid SEB nimel turutegemise eesmärgil Nasdaq OMX Balti börsidel. Lisaks omab SEB otsest juurdepääsu mitmetele muudele täitmiskohadele, mis vastavalt igale juhtumile valitakse (lisaks muudele põhjustele) lähtudes sellest, et konkreetse täitmiskoha kasutamine peab aitama kaasa korralduste täitmisele kooskõlas klientide parimate huvidega võttes arvesse täitmise tegurite suhtelist tähtsust.

SEB poolt hetkel kasutatavate täitmiskohtade loetelu on üleval veebilehe aadressil www.seb.ee/investorkaitse.

SEB soovib siiski tähelepanu juhtida asjaolule, et SEB võib täita klientide korraldusi ka täitmiskohtades, mis ei ole selles loetelus välja toodud, kui ta peab seda asjakohaseks selle ajahetke sündmuste valguses ning on ebatõenäoline, et selliselt tegutsemine tooks kliendi jaoks kaasa kokkuvõttes halvema tulemuse.

9. KORRALDUSTE ESITAMINE JA EDASTAMINE KOLMANDATEST ISIKUTEST VAHENDAJATELE

Väärtpaperiportfelli valitsemise teenuste pakkumisel ja/või oma klientide korralduste edastamisel käsitleb SEB korraldusi vastaval hetkel sobival viisil, mis arvestab kliendi parimaid huve vastaval hetkel ja juhul, kui see on kohane, võib SEB kasutada kolmandast isikust vahendajat (maaklerit).

SEB hindab hoolikalt kolmandast isikust vahendajat, keda ta kavatseb kasutada ja kellega ta soovib suhteid luua. Kolmandast isikust vahendajaga ärisuhte loomisel, kellele korraldused esitatakse või täitmiseks edastatakse, arvestab SEB selliste teguritega nagu hind, kulud, kiirus, täitmise ja arveldamise tõenäosus, kuid ka teiste teguritega, mis võivad olla olulised ja kliendi parimates huvides korralduse esitamise ja edastamise hetkel. Nimekiri SEB poolt kasutatavatest kolmandatest isikutest vahendajatest on leitav veebilehe aadressil www.seb.ee/investorkaitse.

10. TÄITMINE VÄLJASPOOL REGULEERITUD TURGU VÕI MITMEPOOLSET KAUPLEMISSÜSTEEMI

SEB võib kliendi nõusolekul täita kliendi korraldused väljaspool reguleeritud turgu või mitmepoolset kauplemissüsteemi. See kehtib eelkõige börsil mittekaubeldavate finantsinstrumentide suhtes, kuid seda võidakse kasutada ka börsil kaubeldavate finantsinstrumentide puhul.

11. KLIENDI KORRALDUSE KÄITLEMINE

SEB täidab kõikide klientide korraldused täpselt, õiglaselt ja viivitamatult ning püüab täita võrreldavad korraldused vastuvõtmise järjekorras, välja arvatud juhul, kui arvestades korraldust või valitsevat turutingimusi on see teostamatu ning selline erand põhimõttest on õigustatud ja kliendi parimates huvides.

SEB asub kliendi korraldust täitma viivitamatult pärast korralduse vastuvõtmist, kusjuures korralduste vastuvõtmise ajaline järjestus võib sõltuda kanalist, mille kaudu korraldus esitati. Kui kliendi korraldus saabub vahetult enne vastava kauplemiskoha sulgemist, võib asuda SEB korraldust täitma järgmisel börsipäeval.

12. KORRALDUSTE KOONDAMINE JA TEHINGUTE JAOTAMINE

Eeldusel, et see ei ole üldjoontes puudutatud klientidele kahjulik, võib SEB oma klientide korraldused koondada teiste klientide korraldustega või korraldustega, mida SEB annab oma nimel ja arvel.

Korralduste koondamise eesmärk on saada kliendile võimalik parim tulemus korralduste mahtude käsitlemise hõlbustamise ja/või turul paremate tingimuste saamise kaudu, kuid see ei anna mingit garantiid, et koondamine siiski teatud juhtudel ei võiks mõne konkreetse korralduse puhul olla kliendile kahjulik.

SEB võib täita kliendi korralduse või SEB oma arvel antud korralduse koondatuna teise kliendi korraldusega üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) on ebatõenäoline, et korralduste ja tehingute koondamine on kliendi jaoks, kelle korraldus koondatakse, kahjulik ja
- b) igale kliendile, kelle korraldus koondatakse, peab olema avalikustatud, et koondamise mõju võib konkreetse korralduse puhul talle kahjulik olla.

Kui SEB on koondanud SEB arvel antud korraldusi ühe või enama kliendi korraldusega, ei tohi jaotada sellega seonduvaid tehinguid kliendile kahjulikul viisil. Koondatud korraldustega seonduvad tehingud jaotatakse SEB ja kliendi vahel sama hinnaga välja arvatud juhul kui see ei ole kliendi poolt määratud hinnast tulenevalt võimalik.

Kui SEB koondab kliendi korralduse SEB oma arvel antud korraldusega ja koondatud korraldus täidetakse osaliselt, tuleb sellega seonduvad tehingud jaotada esmajärjekorras kliendile ja alles seejärel SEB-le.

Erandiks on juhtumid, mil on ilmne, et klientide korralduste ja SEB oma arvel antud korralduse koondamiseta ei oleks olnud võimalik klientide korraldusi nii soodsatel tingimustel või üleüldse täita. Sellisel juhul kaasab SEB oma arvel tehtud tehingu jaotusse proportsionaalsuse alusel.

Kui SEB koondab kliendi korralduse teiste klientide korraldustega, jaotatakse tehingud klientide vahel võrdeliselt. Koondatud korraldustega seonduvad tehingud jaotatakse klientide vahel sama hinnaga välja arvatud juhul kui see ei ole kliendi poolt määratud hinnast tulenevalt võimalik. Kui koondatud korraldused täidetakse osaliselt, jaotatakse tehingud nende klientide vahel proportsionaalselt.

Kui tehingu koondamist või jaotamist puudutav otsus tehakse viisil, mis lahkneb käesolevas korras sätestatud reeglitest, tuleb SEB *Compliance Officer*ile sellest teatada.

Kõik tehingud peavad SEB süsteemides enne tehingu lõpuleviimist alati olema selgelt seostatavad tehingu aluseks olevate otsuste või korraldustega.

Tehingut ei tohi teha juhul, kui ei ole selge, kelle huvides tehing tehakse. Oluline ei ole see, kas tehingut tegev isik on teadlik tehingust kasu saavatest isikutest, vaid oluline on, et need isikud on võimalik vajaduse korral kindlaks teha. Rikkumisena ei käsitata seda, kui fondivalitseja (kas SEB siseselt või SEB kliendina) avalikustab alles pärast tehingu tegemist nende klientide andmed, kellele see tehing jaotatakse.

Suuremahulisi korraldusi võib teiste korraldustega (st teiste klientide korraldustega või SEB oma arvel antavate korraldustega) koondada ainult siis, kui antud ajahetkel on ilmne, et seesugune koondamine ei ole ühegi asjaomase kliendi jaoks kahjulik, st kliendi huve ei riiva tema korralduse täitmiseks kuluv aeg, tehingu lõpuleviimine, saavutatud hind ega kaasnenud kulud.

Kliendi tavapärase mahuga limiitkorralduse (korraldus, mille alusel tehtava väärtpaberitehingu täitmishind ei tohi olla suurem või väiksem kui korralduses määratud hind (*limit order*)) väärtpaberite suhtes, millega kaubeldakse reguleeritud turul või muus kauplemiskohas, edastab SEB vastavale reguleeritud turule või kauplemiskohale ilma koondamata.

Korralduste koondamise otsuste (sealhulgas SEB oma arvel antud korralduste otsuste) puhul tuleb registreerida otsuse tegemise aeg ja üksikasjalik teave koondatavate korralduste kohta.

Kui on tehtud otsus kliendi korralduse koondamiseks teiste korraldustega, ei või koondatud korraldusi enam eraldada, välja arvatud siis, kui see on ilmselgelt kliendi huvides.

SEB vahendustasusid ei tohi struktureerida, rühmitada ega nõuda nende tasumist sellisel viisil, mis põhjustaks ebavõrdse olukorra täitmiskohtade vahel.

SEB registreerib ja jaotab kliendi arvel täidetud korraldused korrektselt ja õigeaegselt.

13. KAUPLEMISE KATKEMINE ja SÜSTEEMIVEAD

Teatud juhtudel, nagu näiteks kauplemise seiskumise, täitmiskoha poolse tehingu tühistamise, süsteemivigade või muu põhjuse tõttu võib SEB otsustada, et klientide parimate huvide nimel on vajalik kasutada korralduste täitmiseks või edastamiseks vahendeid, mis erinevad tavaliselt sellise korralduse puhul kasutatavatest. Sellistel juhtudel võtab SEB tarvitusele kõik vajalikud meetmed, et saavutada oma kliendi jaoks parim võimalik tulemus antud olukorras.

Kui eelpool mainitud sündmuste tagajärjeks on kauplemise katkemine, teeb SEB mõistlikke pingutusi kontakti saamiseks nende klientidega, kelle korraldusi ei ole veel täidetud, et saada täiendavaid juhiseid. Kui SEB-l ei õnnestu täiendavate juhiste saamine, siis võtab SEB tarvitusele kõik meetmed, mis on kliendi parimates huvides ning sel juhul on tulemus kliendile siduv.

Kui turukorraldaja tühistab turul teostatud tehingu või muudab seda, siis see kohaldub ka SEB ja tema klientide suhtes isegi sellisel juhul, kui SEB on eelnevalt kliendile kinnitanud, et tema tehing on täidetud. SEB võtab kasutusele kõik asjakohased meetmed, et klienti sellisest olukorrast viivitamatult teavitada, välja arvatud juhul, kui asjaolud sellist kliendi teavitamist ei võimalda.

14. KAUPLEMINE VÄLJASPOOL PANGA TÖÖRUUME

SEB ei võta korraldusi vastu, ei edasta täitmiseks ega täida korraldusi väljaspool panga tööruume.

15. KORRA MUUTMINE JA UUENDAMINE

SEB võib korda aegajalt muuta. Kord, täitmiskohad, kolmandatest isikutest vahendajad ja täitmiskorraldused ning nende tulemused vaadatakse üle, et tagada parima võimaliku tulemuse pakkumine SEB klientidele. Seda tehakse vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord aastas. Kõik korra muudatused avaldatakse SEB veebilehel aadressil www.seb.ee/investorkaitse. Muudatused ja uuendused jõustuvad nende veebilehel avaldamisele järgneval päeval.